

Seat No. : _____

NB-132

November-2021

B.A., Sem.-V

**CC-301 : Psychology
(Research Methods in Psychology-I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ-I

નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો :

42

1. સંશોધન એટલે શું ? સંશોધન અને સામાન્ય સૂઝ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
2. સંશોધન પ્રક્રિયાનાં સોપાનો વર્ણવો.
3. સંશોધન કાર્યક્રમની વ્યવહારક્ષમતા નક્કી કરવામાં કયા મુદ્દાઓનું ધ્યાન રાખવું ?
4. સિદ્ધાંતકલ્પના એટલે શું ? સિદ્ધાંતકલ્પનાના સ્ત્રોતો વર્ણવો.
5. નિદર્શન એટલે શું ? નિદર્શનના પાયાના ખ્યાલો સમજાવો.
6. બિનસંભાવના નિદર્શન એટલે શું ? નિયત હિસ્સા નિદર્શ સમજાવો.
7. પરિવર્ત્ય એટલે શું ? પરિવર્ત્યના પ્રકારો સદષ્ટાંત સમજાવો.
8. નૈસર્ગિક પ્રયોગ એટલે શું ? પ્રયોગશાળાનો પ્રયોગ અને નૈસર્ગિક પ્રયોગ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ-II

9. કૌસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર)

8

(1) કોઈ સમસ્યાના ઉકેલના હેતુથી કરવામાં આવતું સંશોધન એ _____ સંશોધન છે.

(શુદ્ધ, વ્યાવહારિક)

(2) _____ માં બિનસભાન વિચારધારાઓ કામ કરતી હોય છે. (સંશોધન, સામાન્ય સૂઝ)

(3) સંશોધન સમસ્યાની પસંદગી માટે _____ સંશોધનોની સમીક્ષા કરવામાં આવે છે.

(અનુગામી, પૂર્વગામી)

(4) સંશોધનની _____ કરવામાં આવતું ધારણાત્મક વિધાન એટલે સિદ્ધાંત કલ્પના. (પહેલાં, પછી)

(5) _____ ગુણ-લક્ષણ ધરાવતા સભ્યોના જૂથને સમષ્ટિ કહે છે. (અસમાન, સમાન)

(6) નિદર્શનની સરેરાશને _____ કહે છે. (પ્રાયલ, આગણક)

(7) જે પરિવર્ત્યમાં પ્રયોગકર્તા ફેરફાર કરે છે તેને _____ પરિવર્ત્ય કહે છે. (નિયંત્રિત, સ્વતંત્ર)

(8) _____ પ્રયોગમાં નિયંત્રણ ખામીયુક્ત હોય છે. (પ્રયોગશાળાના, નૈસર્ગિક)

_____

Seat No. : _____

NB-132

November-2021

B.A., Sem.-V

**CC-301 : Psychology
(Research Methods in Psychology-I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Part – I

Answer any **three** questions out of the following **eight** questions :

42

1. What is research ? Explain the difference between research and common sense.
2. Describe the steps of research process.
3. Which points will you consider while deciding the feasibility of a research program ?
4. What is hypothesis ? Describe the sources of hypotheses.
5. What is Sampling ? Explain the basic concepts of Sampling.
6. What is non-probabilistic sampling ? Explain Quota sampling.
7. What is variable ? Explain the types of variable with illustration.
8. What is Natural experiment ? Clarify the difference between experiment in laboratory and the experiment in natural environment.

Part – II

9. Fill in the blanks by selecting proper word from the words given in bracket :
(Any **Four**) **8**
- (1) The research done with a purpose of solving some problem is _____ research.
(Pure, Applied)
  - (2) In _____ non-conscious thought processes are operational. (Research, Common sense)
  - (3) For selecting a research problem, _____ researches are reviewed. (Following, Previous).
  - (4) Hypothesis means the presumptive statement done _____ research. (Before, After)
  - (5) The group having members of _____ characteristics, is called population.
(Unequal, Equal)
  - (6) The average of a sample is called _____. (Parameter, Statistic)
  - (7) The variable in which the experimenter makes changes is called _____ variable. (Control, Independent)
  - (8) In _____ experiment, the control is defective. (Laboratory, Natural)
- _____